

Proloog

Het aanbod van kennis neemt fors toe. Internet, *open access* en *big data* zijn begrippen die deze tijd markeren. Maar kennis op zich is niet voldoende. Het absorberen van die kennis leidt tot nieuwe inzichten en doorbraken in de wetenschap en innovaties. Essentieel is hierbij het vermogen om deze kennis te absorberen.

Hoe staat het met het kennisabsorptievermogen in Nederland? Is het noodzakelijk om dit te versterken en welke rol kan de overheid hierin spelen?

Op verzoek van de ministeries van OCW en EZ heeft de AWTI zich gebogen over deze vragen. Hierbij heeft de raad vanuit een brede verkenning van het onderwerp het kennisabsorptievermogen binnen kennisinstellingen en bedrijven beschouwd.

Kennis komt uit de hele wereld, ook uit landen waar we tot nu toe weinig mee samenwerken. Kennis komt ook uit andere disciplines – juist op de grensvlakken van wetenschapsgebieden vinden interessante ontwikkelingen plaats. Bedrijven moeten weten wat er in de onderzoeksinstituten omgaat. Omgekeerd moeten onderzoekers gevoel hebben voor de kennis en ervaring van het bedrijfsleven. Dat alles vereist een groot kennisabsorptievermogen. Het komt aan op alertheid, op een goede inschatting van nieuwe en waardevolle kennis, maar vooral ook op interactie en samenwerking.

De conclusie van de raad is dat het de taak van kennisinstellingen en bedrijven zelf is om hun kennisabsorptievermogen op peil te houden. Het is aan de overheid om dit te faciliteren en proactief te opereren wanneer een tekort aan absorptievermogen ontstaat. Faciliteren ter bevorderen van kennisabsorptievermogen kan bijvoorbeeld door het aantrekken van buitenlands talent, het stimuleren van publiekprivate samenwerking, het investeren in gezamenlijke onderzoeksfaciliteiten, het bevorderen van arbeidsmobiliteit. Het monitoren door de overheid van de ontwikkeling van kennisabsorptievermogen kan bijvoorbeeld door in toekomstverkenningen en onderzoeksvisitaties de stand van zaken binnen het kennisabsorptievermogen mee te nemen in de onderzoeksresultaten.

De AWTI beoogt met dit advies het belang van kennisabsorptievermogen aan te geven. Deze brede verkenning leidt hiermee eerder tot enkele meer algemene aanbevelingen dan tot concrete stappen vanuit de overheid. Het blijft wel noodzakelijk om de ontwikkelingen te volgen en waar nodig het faciliteren door de overheid te optimaliseren. In dit advies geven wij hiervoor een aantal suggesties.

Bij absorberen kan de indruk ontstaan dat kennis alleen wordt opgenomen, maar bij kennis absorberen is ook het uitwisselen van kennis belangrijk. Vandaar dat kennisabsorptievermogen een dynamisch geheel moet zijn met veel energie-inhoud.

De AWTI beoogt met dit advies het belang van kennisabsorptievermogen te onderstrepen. Dit belang neemt ten gevolge van de internationale concurrentie en de steeds belangrijker rol van transdisciplinaire kennisoverdracht en -integratie alleen maar toe. Bij beleidsvoorstellen en concrete maatregelen op het terrein van wetenschap, technologie en innovatie dient de overheid telkens expliciet de gevolgen voor het Nederlandse kennisabsorptievermogen aan de orde te stellen.

Prof. dr. U. Rosenthal (voorzitter AWTI)

Prof. dr. ing. D.H.A. Blank (voorzitter projectgroep Kennisabsorptievermogen)